

Sygn. akt IX Ca 58/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 marca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie IX Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Bożena Charukiewicz (spr.)
Sędziowie:	SO Krystyna Skiepmo SO Mirosław Wiczorkiewicz
Protokolant:	prac. sąd. Magdalena Kufel

po rozpoznaniu w dniu 26 marca 2015 r. w Olsztynie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W.

przeciwko P. I.

o zapłatę

na skutek apelacji powódki od wyroku Sądu Rejonowego w Szczytnie VI Zamiejscowego Wydziału Cywilnego z siedzibą w Pieszku z dnia 31 października 2014 r., sygn. akt VI C 594/14,

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że w punkcie I zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 13.186,02 zł (trzyście tysięcy sto osiemdziesiąt sześć złotych dwa grosze) z ustawowymi odsetkami od kwoty 11.709,64 zł od dnia 30 stycznia 2013 r. do dnia zapłaty oraz w punkcie II zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2.582 zł (dwa tysiące pięćset osiemdziesiąt dwa złote) tytułem zwrotu kosztów procesu,

II. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1.860 zł (jeden tysiąc osiemset sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu za instancję odwoławczą.

Sygn. akt IX Ca 58/15

UZASADNIENIE

Powód (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. (poprzednio (...) Bank S.A. w W.) wniósł w elektronicznym postępowaniu upominawczym o zasądzenie od pozwanego P. I. kwoty 13.186,02 zł wraz z odsetkami ustawowymi od kwoty 11.709,64 zł od dnia 30 stycznia 2013 roku do dnia zapłaty oraz kosztów procesu według norm przepisanych oraz pozostałych kosztów.

W uzasadnieniu pozwu wskazał, iż dnia 2 maja 2006 roku pozwany zawarł z powodem umowę o kredyt w rachunku. Strony zobowiązały się do świadczeń szczegółowo w niej opisanych, a także wynikających z bezwzględnie obowiązujących przepisów prawa. Pozwany nie wywiązał się z zaciągniętego zobowiązania. Po bezskutecznym wezwaniu pozwanego do zapłaty, powód wypowiedział umowę ze skutkiem na 22 lipca 2011 r. Roszczenie pozwanego zostało stwierdzone wyciągiem z ksiąg bankowych powoda.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 22 lutego 2013 r. Sąd Rejonowy Lublin-Zachód orzekł zgodnie z żądaniem powoda.

Pozwany P. I. w sprzeciwie wniósł o oddalenie powództwa. W uzasadnieniu podniósł zarzut przedawnienia, braku legitymacji procesowej powoda i nieistnienie zobowiązania powoda. Wskazał, że od 1 października 2010 r. mieszka i jest zameldowany pod innym adresem niż adres wskazany w pozwie, i na który doręczono nakaz zapłaty.

Wyrokiem z dnia 31 października 2014 Sąd Rejonowy w Szczytnie VI Zamiejscowy Wydział Cywilny z siedzibą w Piszku oddalił powództwo. Zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 2.417 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Nakazał zwrócić powodowi ze Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Szczytnie kwotę 495 zł tytułem nadpłaconej opłaty od pozwu.

Sąd Rejonowy ustalił, że w dniu 2 maja 2006 roku P. I. zawarł z (...) Bankiem Spółką Akcyjną z siedzibą w W. umowę nr (...) o prowadzenie bankowych rachunków oszczędnościowo - rozliczeniowych oraz umowę o korzystanie z kart płatniczych Banku.

W ramach prowadzonego rachunku w dniu 11 grudnia 2007 roku strony zawarły dodatkowo umowę odnawialnego kredytu konsumpcyjnego w kwocie 10.000 zł. Umowa została zawarta na czas określony 12 miesięcy i obowiązywała z dniem postawienia kredytu do dyspozycji pozwanego tj. z dniem 12 grudnia 2007 roku. Udzielony kredyt oprocentowany był według zmiennej stopy procentowej, która w dniu zawarcia umowy wynosiła 13,55% w stosunku rocznym. (...) Bank S.A. uprawniony został do naliczania odsetek ustawowych od wykorzystanej kwoty kredytu za każdy dzień, według stóp procentowych obowiązujących w czasie trwania umowy.

W przypadku wypowiedzenia umowy okres wypowiedzenia wynosił 30 dni licząc od dnia doręczenia wypowiedzenia kredytobiorcy. Pismem z dnia 8 kwietnia 2011 r. (...) Bank S.A. wezwał pozwanego do spłaty zaległych płatności w terminie 7 dni od daty dotrzymania wezwania pod rygorem wypowiedzenia umowy. Wymagalne należności Banku na dzień sporządzenia wezwania wyniosły 832,28 zł, w tym: 720,65 zł tytułem odsetek od kapitału oraz 111,63 zł tytułem prowizji Banku. W przypadku braku spłaty w określonym terminie pismo należało traktować jako wypowiedzenie umowy przez Bank. Pismo zostało wysłane do pozwanego w dniu 8 kwietnia 2011 r. na adres (...)-(...) W., ul. (...).

Jak ustalił Sąd Rejonowy w dniu 9 lutego 2012 r. powód wystawił wyciąg z ksiąg bankowych, w którym oświadczył, że w księdze bankowej w dziale wierzytelności ujawniona jest jako wierzytelność Banku kwota 11.709,64 zł przysługująca od powoda. Od powyższego zobowiązania Bankowi przysługiwały dalsze odsetki ustawowe w wysokości 13% w stosunku rocznym. Powód oświadczył, że wyciąg ma moc dokumentu urzędowego stosownie do art. 95 ust. 1 prawa bankowego.

(...) Bank S.A. z siedzibą w W. w dniu 9 lutego 2012 r. wystawił przeciwko powodowi bankowy tytuł egzekucyjny. Wysokość zobowiązania dłużnika wymagalnego na dzień wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego wyniosła 11.709,64 zł i obejmowała 10.000 zł tytułem należności głównej, 559,60 zł tytułem odsetek umownych naliczonych od kapitału za okres od 10.02.2011 r. do 22.07.2011 r. wg stopy procentowej w wysokości 15,35 % w skali roku, 1.144,94 zł tytułem odsetek umownych karnych naliczonych za okres od 23.07.2011 r. do 9.02.2012 r. od zadłużenia przeterminowanego wg stopy procentowej w wysokości 21 % w skali roku, 5,10 zł - tytułem kosztów opłat i prowizji.

W dniu 25 września 2012 roku powód złożył do Sądu Rejonowego dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie wniosek o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu. Postanowieniem z dnia 10 grudnia 2012 roku Referendarz Sądowy Sądu Rejonowego dla Warszawy - Śródmieścia w Warszawie odmówił nadania klauzuli

wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu wskazując, iż bank nie udowodnił kiedy in concreto łączący go z kredytobiorcą stosunek prawny wygasł, powodując otwarcie terminu do wystąpienia do sądu z przedmiotowym wnioskiem.

W ocenie Sądu Rejonowego powód nie udowodnił roszczenia. W szczególności nie udowodnił, że wzywał pozwanego do zapłaty zaległości w terminie 7 dni (brak dowodu doręczenia), a następnie wypowiedział umowę kredytową z zachowaniem określonego terminu wypowiedzenia umowy. Wezwanie zostało skierowane na inny adres pozwanego niż wskazany w umowie i we wniosku o nadanie klauzuli wykonalności. Nie można ustalić zatem, czy i kiedy roszczenie wierzyciela stało się wymagalne. Wyciąg z ksiąg banku nie może być dowodem wymagalności zobowiązania. Dokument ten jest dokumentem prywatnym, zatem nie korzysta z domniemania prawdziwości zawartych w nim twierdzeń.

Powyższy wyrok w zakresie punktów I i II zaskarżył powód zarzucając w apelacji: naruszenie przepisów postępowania mające istotny wpływ na wynik sprawy tj. art. 233 k.p.c. w związku z art. 245 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny materiału dowodowego i dokonanie błędnych lub niepełnych ustaleń faktycznych, mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, polegające na:

- błędnej interpretacji postanowień umowy, w szczególności § 10 Umowy o kredyt w rachunku, dotyczących skutków nie poinformowania powoda o zmianie danych adresowych przez pozwanego, przez co przyjęto, iż wysłane, na posiadany przez powoda adres, wypowiedzenie nie wywołało skutków prawnych, tj. roszczenie powoda nie stało się wymagalne i podlegało oddaleniu,

- pominięciu informacji adresowych wskazywanych przez pozwanego w zleceniach zasilenia konta, w elektronicznym zestawieniu operacji, co skutkowało przyjęciem, iż pozwany wypełnił swoje obowiązki informacyjne w zakresie danych adresowych, a wypowiedzenie umowy zostało wysłane na nieaktualny adres pozwanego i nie wywołało skutków prawem przewidzianych, wobec czego Sąd oddalił powództwo jako niewymagalne.

- błędnym przyjęciu, iż czynności konkludentne podjęte przez powoda nie stanowiły oświadczenia woli powoda o wypowiedzeniu umowy pozwanemu,

- przyjęciu, iż nawet w przypadku braku wypowiedzenia umowy przez powoda przed wytoczeniem procesu, poprzez czynności konkludentne w postaci wytoczenia powództwa umowa wiążąca strony nie została wypowiedziana, a tym samym pozew wniesiony w niniejszej sprawie nie wywołał skutków materialnoprawnych w zakresie wypowiedzenia umowy pozwanemu, co skutkowało błędnym ustaleniem stanu faktycznego i doprowadziło do oddalenia powództwa jako niewymagalnego.

Wskazując na powyższe zarzuty powód wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda 13.186,02 zł z tytułu niespłaconego kredytu z odsetkami ustawowymi liczonymi od kwoty 11.709,64 zł od dnia 30.01.2013 r. do dnia zapłaty, a także zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego, z uwzględnieniem postępowania apelacyjnego, według norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację pozwany wniósł o oddalenie apelacji wskazując w uzasadnieniu na trafność orzeczenia Sądu Rejonowego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest zasadna.

Powód domagał się od pozwanego zapłaty z tytułu niewykonania umowy kredytu z dnia 11 grudnia 2007 r. związanej z umową o prowadzenie rachunku bankowego z dnia 2 maja 2006 r. W umowie kredytu strony określiły, że w przypadku niespłacenia w umówionym terminie kredytu wraz z należnościami ubocznymi oraz należnych bankowi prowizji, opłat lub innych należności, bank wezwie kredytobiorcę do niezwłocznego wpłacenia wymagalnych należności. Niespłacenie wymagalnych należności w terminie upoważnia bank między innymi do wypowiedzenia umowy w całości lub w części

(§ 12 pkt 1 i 2 umowy). Okres wypowiedzenia umowy wynosi 30 dni i liczony jest od dnia doręczenia wypowiedzenia kredytobiorcy, przy czym za datę doręczenia wypowiedzenia uważa się również datę pierwszego awizowania przesyłki poleconej wysłanej pod ostatni wskazany przez kredytobiorcę adres (§ 13 pkt 4).

Pismem z dnia 8 kwietnia 2011 r. powód wezwał pozwanego do spłaty zaległych płatności w terminie 7 dni od daty dotrzymania wezwania pod rygorem wypowiedzenia umowy. Jednocześnie w dokumencie tym wskazano, że pismo należy traktować jako wypowiedzenie umowy przez bank, zaś okres wypowiedzenia wynosi 30 dni i jest liczony od następnego dnia po upływie wskazanego siedmiodniowego terminu.

Pismo powyższe zostało skierowane na adres pozwanego znany powodowi w związku z czynnościami podejmowanymi przez pozwanego na rachunku, tj. ulica (...). Pozwany, pomimo obowiązku wynikającego z umowy, nie zawiadomił powoda o zmianie adresu. W tej sytuacji powód korespondencję kierowaną do pozwanego uznał za doręczoną.

Autentyczność umowy kredytu nie została przez pozwanego zakwestionowana. Należy zatem przyjąć, że osoby, które tę umowę podpisały wyraziły zawarte w niej oświadczenia woli. Tym samym przyjęły na siebie określone prawa i obowiązki również w zakresie procedury wypowiedzenia umowy.

Za wiarygodny dowód, wskazujący na istnienie zadłużenia pozwanego, należało uznać bankowy tytuł wykonawczy z dnia 9 lutego 2012 r. stwierdzający, że wysokość zobowiązania pozwanego z tytułu umowy kredytu wynosi 11.709,64 zł. Zgodzić się trzeba, że dokument ten nie korzysta z domniemania zgodności z prawdą, które przysługuje wyłącznie dokumentom urzędowym, co słusznie zauważył Sąd Rejonowy. Związane jest to z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 15 marca 2011 r., w sprawie P 7/09 (OTK-A 2011/2/12), zgodnie z którym, przepis art. 95 ust. 1 został uznany za niekonstytucyjny w zakresie, w jakim nadaje moc prawną dokumentu urzędowego księgom rachunkowym i wyciągom z ksiąg rachunkowych banku w odniesieniu do praw i obowiązków wynikających z czynności bankowych w postępowaniu cywilnym prowadzonym wobec konsumenta, co znalazło następnie wyraz w nowelizacji tego przepisu poprzez dodanie do art. 95 ust. 1a o treści: "moc prawna dokumentów urzędowych, o której mowa w ust. 1, nie obowiązuje w odniesieniu do dokumentów wymienionych w tym przepisie w postępowaniu cywilnym" ustawą z dnia 19 kwietnia 2013 r. o zmianie ustawy o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2013 r. poz. 613), która weszła w życie w dniu 20 lipca 2013 r. Powyższa regulacja nie odbiera bankowym tytułom egzekucyjnym mocy dokumentu prywatnego obowiązującym w postępowaniu cywilnym wobec konsumenta (wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 27 lutego 2014 r., I ACa 290/13, LEX nr 1451726). O ile tylko spełniają wymogi dokumentu prywatnego. Przedłożony przez powoda bankowy tytuł egzekucyjny spełnia wymogi co najmniej dokumentu prywatnego. Zawiera bowiem pieczęć banku i treść określonego oświadczenia wiedzy, wynikającego z ksiąg bankowych, podpisaną przez wyraźnie określoną osobę fizyczną - pracownika powodowego Banku. Nie ma przeszkód by strona wykazała sporne zadłużenie dokumentem prywatnym. Tym bardziej, iż dowód ten koresponduje z innymi dokumentami przedłożonymi przez powoda w szczególności umową kredytu, z której wynika fakt udzielania pozwanemu kredytu w kwocie 10.000 zł.

Pozwany z kolei nie zdołał skutecznie zakwestionować tego bankowego tytułu egzekucyjnego ani też innych dokumentów, nie podważając ani wiarygodności, ani ich rzetelności. Nie wykazał bowiem, że faktycznie nie zaciągnął, nie spłacił zaciągniętego kredytu w całości bądź w części, zarówno w odniesieniu do kapitału, jak i do odsetek względnie, że wysokość ustalonego przez bank zadłużenia jest niezgodna z rzeczywistym stanem rzeczy. Pozwany nie podjął w tym zakresie w istocie żadnej inicjatywy dowodowej poza własnymi twierdzeniami negującymi obowiązek spłaty rzeczzonego zadłużenia, co wobec treści powołanego wyciągu z ksiąg bankowych i umowy kredytu nie mogło odnieść zamierzonego przez pozwanego skutku.

Wymagalność roszczenia powoda została powiązana przez strony umowy z upływem trzydziestodniowego terminu liczonego od dnia doręczenia pozwanemu wypowiedzenia umowy przez bank. Powód skierował w dniu 8 kwietnia 2011 r. do pozwanego wezwanie do zapłaty z jednoczesnym oświadczeniem o warunkowym wypowiedzeniu umowy na wypadek niespłacenia zadłużenia w terminie siedmiu dni od doręczenia wezwania. Tym samym niezasadny jest zarzut pozwanego przedawnienia roszczeń, bowiem trzyletni termin z art. 118 k.c. rozpoczyna swój bieg od dnia

wymagalności roszczenia. Pozew w niniejszej sprawie został zaś wniesiony 30 stycznia 2013r., a więc przed jego upływem.

Wskazany dokument został wysłany na znany powodowi adres pozwanego. Zgodnie z § 10 pkt 1 A umowy pozwany zobowiązał się do powiadomienia banku o każdej zmianie danych osobowych zawartych we wniosku, w szczególności adresu zamieszkania. Taki obowiązek posiadacza rachunku bankowego wynika również z art. 729 k.c.

Współdziałanie posiadacza z bankiem w postaci przewidzianej w art. 729 k.c. umożliwia bankowi prawidłowe wykonywanie wielu obowiązków wynikających z umowy rachunku bankowego (art. 471 k.c.). Omawiany obowiązek informacyjny może być wykonany w każdy sposób (bezpośrednio lub pośrednio), chyba że w umowie rachunku bankowego (w odpowiednim wzorcu - art. 384 k.c.) przewidziano w jakiś określony sposób komunikowanie bankowi o zmianie miejsca zamieszkania lub siedziby przez posiadacza rachunku. Niewykonanie przez posiadacza tego obowiązku (lub wykonanie go niewłaściwie) powinno obciążać posiadacza zgodnie z postanowieniami art. 471 k.c. (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 grudnia 2012 r., I CSK 350/12, OSNC 2013/7-8/90).

Tym samym uznać należało, że powód wykazał roszczenie zarówno co do zasady i wysokości. W tej sytuacji zaskarżony wyrok należało zmienić zasądzając od pozwanego na rzecz powoda żadaną kwotę z ustawowymi odsetkami od dnia 30 stycznia 2013 r., a zatem od daty wskazanej przez powoda przypadającej już po terminie wymagalności roszczenia, nie kwestionowanej przez pozwanego.

O kosztach procesu za obie instancje orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu. Na koszty procesu składały się opłaty od pozwu i apelacji oraz wynagrodzenie profesjonalnego pełnomocnika reprezentującego powoda w obu instancjach oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa.

Z powyższych względów orzeczono jak w sentencji wyroku na podstawie art. 386 § 1 k.p.c.